Ч. 121 Середа 3 (15) червня 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Відрочене Ради державної, его причини і наслідки. — Розрухи німецкі в Берні. — Іспаньско американьска війна).

Стало ся то, чого многі сподівали ся, а чого ніхто не міг відгадати. Раду державну відрочено. Президент кабінету ґр. Тун вислав письмо до президентів обох палат повідомляючи їх, що з припорученя Є. Вел. Цісаря Раду державну відрочує ся. Отже так закінчила ся наразі криза парляментарна; а §. 14 конституциї зачинає знову обовязувати правительство.

Доки потреває теперішний стан, годі знати. Причиною відрочення Ради державної було — як каже Fremdenblatt — то, що з огляду на справу язикову не було ніякої надії, щоби сесия Ради державної мала якусь практичну ціль і правительство виділо ся спонуканим відрочити Раду державну. — Межи відроченем а розвязанем есть та ріжниця, що при відроченю лишає ся та сама президия і комісиї, так, що при новім скликаню палата послів може відразу приступити до дальшої роботи.

З Відня доносять, що відрочене Ради державної зробило всюди велике вражінє. Кажуть, що правиця була иншої гадки, але на раді міністрів в суботу ухвалено предложити цісареви безпроволочне відрочене парляменту а цісар згодив ся на мотиви правительства. Правительство мало надію, що удасть ся бодай закінчити дебату язикову і вибрати комісию язикову і в тій цїли завело переговори з партиями що-до способу голосованя в справі язиковій. Але ті переговори не довели до нічого, а крім того насувала ся ще обава, що справа звістних подій в Ґрацу і нові розрухи німецкі в Берні з нагоди обходженя торжества Паляцкого, готові викликати бурливі сцени в палаті послів. Правительство остаточно не могло нічого надіяти ся від дальшої сесиї і відрочило парлямент. Коли тепер буде скликана знову Рада державна, годі знати. Давнійше говорено, що мабуть на вересень, тепер же кажуть що аж на жовтень. За той час всї важнійші справи держави будуть залагоджувати ся на основі §. 14 конституциї, отже провізорня буджетова, податок від цукру і управильненє платні урядників, котре єсть рішучо назначене на липень.

Вість о відроченю Ради державної заскочила послів несподівано. Нині ще мають зібрати ся на нараду всї клюби, а комітет екзекутивний правиці має радити над уложенем маніфесту, котрий має бути виданий, а котрий підпише також німецка партия людова. Маніфест сей має зложити вину за всї неудачі парляменту на опозицийні партиї, а лївиця мабуть відповість на него також маніфестом.

Одною з причин відрочення Ради державної мала бути також і та обставина, що правительство побоювало ся, щоби відповідь на інтерпеляцию в справі подій в Ґрацу не викликала кризи в кабінеті і не змусила міністра торговлї дра Бернрайтера подати ся до димісиї. Відрочене Ради державної удержало отже кабінетови ґр. Туна дра Бернрайтера, котрого він яко репрезентанта вірноконституцийної більшої посілости німецкої не хотів позбути ся. N. fr. Presse видить в тім доказ, що ґр. Тун не хоче зовсїм оперти ся лиш на правиці. Кажуть длятого, що ґр. Тун відступив від свого наміру, щоби свій кабінет зробити зовсїм зависимим від правиці і виступити рішучо супротив Німців.

В Берні моравскім відбувало ся в неділю велике торжество в честь ческого історика Паляцкого. На торжество се приїхало загалом около 40.000 Чехів, тисячі Соколів, сторожи пожарної і гостий славяньских. Приїхав також бурмістр з Праги др. Подлїпний. Ся послїдна обставина спонукала мабуть Німців найбільше до зробленя великої демонстрациї против Чехів. День перед тим вже побоювано ся якихсь розрухів і сконсиґновано войско. В неділю досьвіта виступили бандериї селяньскі і Соколи в парадних уніформах і з трибарвними кокардами в дірках від ґузиків. На улици Реннер прийшло до перших розрухів, зараз коли Чехи заспівали ческу пісню: „Гей Сльоване“. Німці стали тогди викрикувати „Pfuj!“ та „Heil!“ і заспівали тогди німецку пісню „Die Wache am Rhein“. Нараз на улици Рудольфа зачала ся велика бійка. Надбігла поліция, але не могла дати ради. Німці і Чехи кинулись на себе і Чехи побили Німців. Ще більші розрухи проявили ся, коли приїхав др. Подлїпний. Німці повитали его словами „Pfuj!“ і „Abzug!“ та кричали за ним: „Старий революционїст! Розбійник!“ і т. п. Наконець обкидано Подлїпного стухлими яйцями. Підчас перемаршу Чехів через місто прийшло до найбільшої бійки камінем. Покалічено звиш 20 осіб, повибивано вікна в кількох реставрациях і каварнях німецких, а поліция арештувала около 150 осіб.

З поля іспаньско-американьскої війни не ма нині ніяких надзвичайних вістий. Розійшла ся була чутка, що Маніля вже піддала ся, але чи повстанцям чи адміралови Дюї не знати; впрочім нема й доси потвердженя сеї вісти.

---

4)

Послїдна воля.

(Із шведского. — Віктора Гуґа Вікстрема).

(Дальше).

Мій вуйко був чим раз більше замкнений сам в собі. Відколи ему не удала ся послїдна его проба, щоби змусити мене подумати о своїй будучности, поведенє его супротив мене було дуже холодне. Все, що він менї доброго за тілько лїт зробив, як би розвіяло ся. Єго щирість, его гумор, его щедрота, его печаливість для мого добра — всего того вже не було. Коли я собі пізнїйше по его смерти на то згадав, як то я обходив ся з ним підчас его хоробливого стану, то на ту згадку як би мене хтось по лици бив за таку простакуватість та невдячність людий.

Минув сумний важкий рік. Було то вже в весни. В перших днях мая застав я вуйка при его столику до писаня, як він там сидів і затинав собі гусяче перо до писаня.

— Ти хочеш писати, вуйку, — спитав я здивований, бо в послїдн м роцї не видів ще ані разу пера в его руці.

— Буду писати моє завіщанє. Чую, що вже приходить конець.

Менї станули сльози в очах. В сїй хвили спогадав я собі, чим він був для мене і менї стало дуже жаль того, що я був такий невдячний для него.

— Не кажи так, дорогий вуйку! Будеш ще жити, довго жити! Буду все робити, щоби лиш ти був веселий. Буду тим, чим лиш схочеш. Буду працювати і подбаю про свою будучність. Відозви-ж ся, дорогий вуйку, порадь, поможи менї!

— За пізно, любий Вілю, за пізно. Твоя молодість вже змарнована, через мене і через тебе самого. Ти був упертий і не слухав моїх рад, хоч міг би-сь ще їх послухати. Не говорім вже о тім! Поможи менї тепер затяти от се перо! Менї вже занадто дрожить рука.

— Тепер іди собі — попросив він мене по хвили. Я мушу впорядкувати мої папери. Час не стоїть.

В тиждень опісля сидїли ми одного красного вечера на веранді, мій вуйко в своїм вигіднім кріслї з поручем. Він попивав свій ґроґ, а я сидів коло него при склянцї пуншу.

Сего вечера він був розбалакав ся, а з его всїх слів промавляла велика щирість. Навів менї знову перед очи буйні степи, стрімкі вершки Сієррів, зелені стїнки каньонів, широкі площі великих озер, все так само, як бувало колись, коли ще не був недужий.

— Ах Вілю — сказав він і взяв мене за руку — коби ти хоч був видів свою матїр, Марию Анну! Я хоч би й тисяч лїт жив, то не забув би еї; не забув би еї ясного кучерявого волося, еї темносинїх очий, еї гіренького усьміху. еї щирого доброго серця.

Нараз голос ему урвав ся. Він став віддихати тяжко і вхопив мене за руку; Вілю.... мій хлопче.... мій любий.... хлопче.... сину Мариї Анни.... мій....

Ще раз зітхнув глубоко, кинув собою кілька разів суҁорожно, і Роберт Страндфільд попращав ся з сим сьвітом.

Аж не можу розповісти мого болю. Я припав до дорогого усопшого і став цілувати его сиве волосє, его поблїдле лице. Мусїли мене на силу відорвати від него.

В шуфлядї его столика знайшов я звинений папір з написю: „Зараз по моїй смерти отворити“, а в середині було написано, щоби на его похорон нікого не просити, щоби похорон відбув ся зовсїм тихо і щоби ему не ставлено ніякого нагробника. В дописцї до сеї постанови було сказано, що его завіщанє знаходить ся у великій зелїзній скрини, — ключ від неї був тут залучений — і щоби то завіщанє відчитати в присутности его вихованця, свояків і служби, вісїм днів по похоронї.

Прийшов той важний день. Ще перед дванайцятою годиною зійшло ся в сальонї досить ріжнородне товариство: бурмістр Садлерц з женою, полковникова Шернрам, директор банку Брунель, всїлякі свояки і своячки, братаничі і сестрінниці, малі діти, знатоки, що мали списати інвентар, Цезар, слуги, посесор з сином, невісткою і внуком, та й я.

Трохи важнійшою есть вість, що кілька американьских кораблів поплило до Кароліньских островів, щоби й ті острови заняти. Під Ґвантанамо на Кубі мусїли Американцї в суботу і недїлю видержати кілька сильних атаків іспаньского войска. Американцї укріпили свій табор шанцями, а Іспанцї станули були в лїсї і звідтам стріляли. Остаточно американьский корабель прогнав Іспанців з їх позиций. В ночи і в недїлю зрана повторили ся ся атаки, але не вдїяли Американцям нїчого.

Новинки.

Львів дня 14-го червня 1898.

— **Іменованя.** Ц. к. Мінїстерство торговлї іменувало: старшого офіцияла почтового Мат. Шишковского почтовим контрольором в Перемишли, і почтових офіциялів: Евг. Горвого у Львові для Дрогобича і Фр. Ґрена для Підволочиск. — Ц. Намістник іменував повітового комісаря з Моравп ґр. Жигм. Лясоцкого галицким повітовим комісарем і придїлив его до служби в ц. к. Намістництві.

— **Є. Е. п. Намістник** ґр. Лев Пінїньский виїхав нинї рано поспішним поїздом до Станиславова на люстрацию тамошного староства, а завтра в середу буде в Коломиї і в Печенїжинї, де відбуде ся відкрите новоутвореного староства. — Онозди візитував п. Намістник львівскі ґімназиї IV-ту і руску.

— **Стан здоровля** Емінепциї кардинала С. Сембратовича зовсім непотїшаючий. Хорий жалує ся на брак апетиту, принимає дуже мало поживи і то переважно плинні страви, а при тім повертають внутрішні болї. Лїкарі почали всприкувати щоденно морфіну.

— **Директором ґімназиї в Станиславові** іменований п. Франц Терликовский, професор ґімназиї ім. Франц-Йосифа у Львові.

— **Старинний іконостас,** походячий з року 1630, фундациї Гербуртів, артистичної різьбарскої роботи, можна оглядати в парохіяльній церкві в Навариї коло Львова. Спровадив его в 1872 роцї з Василияньского монастиря з Добромиля Вп. о. Іларіон Пачовский, того часу парох Навариї, до нової церкви, котру своїми заходами і неутомимим трудом вимурував з добровільних жертв майже з цїлого сьвіта, без конкуренциї. Консерватор висланий Видїлом краєвим узнав, що іконостас сей має велику вартість, і то яко дїло штуки і яко памятник старинности — і Видїл краєвий дав запомогу на уставлене его в церкві і на відзолочене хороших царских врат. Звидїти его легко для подорожуючих до Львова, бо церков віддалена від стациї Глинна-Навария (шлях Стрийский) лиш о 3 кільометри, а на шляху Стрийскім іде чотири поїзди на добу в напрямі до Львова і чотири зі Львова.

— **Яков Щоголїв**, україньский поет-ветеран, помер в Харкові дня 10 червня с. р.

— **Стан засївів в Галичинї** — як пише господарска ґазета Rolnik — представляє ся взагалї у всхідній части краю досить відрадно. Лише виїмково в деяких околицях Покутя і Поділя та па півнїч від Львова жалують ся вже на посуху, що спиняє ріст ростин. Озимі засїви добрі. Пшениції лїпші як жита. Вчаснїйше жито вже відцвило. Взагалї вчасні засїви як жита так і пшениції значно лїпші, пізні доси ще не поправили ся мимо сприяючої пори. Дуже красно розвивають ся засїви ярі, особливо ячмена і вівси, а також і ярі жита, котрі місцями лїпше виглядають як озимі. Бобик і горох ростуть доси добре — так само конюшини і мішанки. Особливо на підгірю і в горах конюшина дуже красна. Що-до шкідників то доносять о мишах в озиминї і в конюшинах зпід Козової з Ходорівщини, хоч як здасть ся, їх не богато. В Равщинї і Золочівщинї роблять значні шкоди медведюхи і борозняки. Бараболї покінчено всюди садити і они сходять вже цїлком добре. Пашні бураки посходили також красно.

— **Грім** ударив в костельну вежу в селї Косцельци коло Хшанова і запалив єї. З вежи влетїв грім до костела і убив там 5 людий: дві молоді дївчини, одного робітника вітця 6 дїтий і двох гірників. Крім того поразив ще 25 осіб, з котрих дві боре ся з смертию.

— **Убийство при забавці.** В недїлю в часї забави на Погулянцї у Львові стріляно з фльоберта до цїли. Девятилїтний хлопець Кароль Новий, син музиканта, підсунув ся неосторожно під цїль і рівночасно зі стрілом роздав ся тихий крик: окровавлений хлопчина упав на землю. Шріт попав в голову і угряз в мозку. Нещастного відвезено до шпиталя, але стан его безвихідний.

— **Замах на листоноса.** У Франкфуртї, в Нїмеччинї, наймив сими днями якийсь Франк компату і надав на почту під своєю адресою переказ на $2^1/_2$ марки. Коли прийшов до него листонос з грішми, кинув ся Франк з ножем на него, наміряючи его убити а відтак ограбити. Листонос скалїчений всиів ще в час вирвати ся з рук розбійника і вибігти до сїний та замкнути за собою двері. На его крик збігли ся люди і зловивши Франка, віддали его в руки полиції.

— **Повінь** навістила дня 11 с. м. місто Загреб. В переплиivаючім серединою міста потоцї прибула вода так сильно, що залила улицї і площі. Богато склепів і маґазинів, а особливо фабрика шкір, знищені, а також мало утратити жите кількоро людий.

— **Помер** в Кракові Йосиф Ясиньский, пенсионований радник і президент суду краевого, бувший довголїтний посол на сойм і до ради державної. В соймі був довший час секретарем, а у Віднї був секретарем Кола польского. Вибирала его постійна сільска курия горлицкого повіта. — В Бережанах упокоїв ся по довшій недузї др. Філярет Сембратович, радник суду краєвого, дня 10 с. м. в 53-ім роцї житя.

Господарство, промисл, торговля, ґіґієна і виховане.

Добрі ради.

— Ще кілька слів про роблене брунатного сїна. Брунатне сїно добре робити особливо тогди, коли часто перепадають дощі і погода дуже непевна, або коли вже сонце не має великої сили. Цїла вага такого сїна в тім, що листки і цьвіти, отже всї найпоживнїйші части лишають ся в нїм, що дощі не вимочують (не вилуговують) сїна, і паша така єсть мякша та ароматичнїйша, як зелене сїно і худоба єї длятого охотнїйше їсть. Після способу др. В. Лєбе треба брунатне сїно так робити: Скошена, ще так вохка паша, що листки і цьвіти добре тримають ся билинок, складає ся в копицї не висші як 6 метрів і чверть, а не низші як метер і чверть, та потолочує ся верствами о скілько можна як найсильнїйше, щоби сїно борзо і сильно загріло ся. Потолочувати треба рівномірно, раз коло разу і безустанно, бо скоро робітник лиш раз перестане

Саме коли била дванайцята година, виймив бурмістр Садлерц ключ з своєї кишенї в камизельцї і пішов просто до великої скринї, котру внесено до сальону. Розломив печатку, піднїс віко і виймив зложений папір, на котрім було написано: „Моє завіщанє“. Він сїв собі, розломив печатку і став читати:

Зваживши, що я, о скілько то чоловік може зміркувати, незадовго попращаю ся з сим сьвітом, постановив я списати отсе завіщанє:

Дїдичем всего мого маєтку іменую мого вихованця Віллема Лїнкольна Ріда (загальне порушенє), але той мій вихованець не сьміє скорше обняти спадщини, аж в десять лїт від того дня, в котрім отсе завіщанє відчитано, і і то точно о дванайцятій годинї в полудне, по чім він, і то сам один має довідати ся о моїй послїднїй постанові.

Моє майно знаходить ся сховане в долїшнїй части сеї скринї, відділеній від горішної кляпою. Ключ до замку в серединї я викинув. Коли прийде назначений день, треба буде замок розбити.

Аж до того часу має бути скриня зложена в державнім банку та обезпечена від огню і инших небезпечностий аж до висоти 100.000 долярів. (Порушенє).

Але щоби він і позіставав моїм спадкоємником, жадаю від Віллема Лїнкольна Ріда конче слїдуючого:

що він до вісьмох днів по отвореню завіщаня мусить виїхати з дому;

що до трох місяців мусить виїхати з Швециї;

що при своїм знаню язиків мусить вишукати собі за границею становище, котре би его виживило;

що не сьміє брати з собою більше гроший, лиш тілько кілько потреба, щоби дістати ся до якогось приморского міста шведского, де він, чоловік такий сильний знайде місце на якімсь кораблі яко паляч або матроз до помочи;

щоби він, вибираючись з мого дому, не брав більше нїчого, лиш то, що єму конче потреба, щоби міг виступити яко робітник;

щоби з нїяким чоловіком, хтоби то й не був, не робив нїякої умови, котра би мала ту цїль, щоби нарушити постанови сего завіщаня, н. пр. щоби за річну ренту аж до смерти відступив більшу або меншу часть або й цїлу спадщину;

щоби через той час, коли буде перебувати за границею не старав ся анї листовно, анї нїякими иншими способами роздобути собі від нїякого знакомого запомоги, або хоч би лиш вісти про відносини у вітчинї, щоби й тим способом не принимав запомог або вістий, хиба що стрітив би ся з кимсь за границею, хто би єму подав якусь вість;

щоби не вертав до Швециї скорше, як що найбільше на три місяцї перед тим днем, коли, числячи від нинї мине десять лїт, а до отсего нашого міста аж як-раз того дня;

щоби, перебуваючи за границею, старав ся о скілько можна як найбільше людий пізнавати, і не спускаючись на велику спадщину по менї старав ся виробити собі самостійне становище;

щоби перебуваючи за границею в нїякий спосіб не говорив о тім, або хоч би лиш натякував, що він єсть спадкоємником, а тим менше, щоби яко спадкоємник робив з того ужиток і старав ся роздобути грошї або щоби виставляв векслї на будучність.

Коли би він одного із сих условий не сповнив, то цїла спадщина має бути відповідно до шведского права розділена помежи моїх свояків. Але щоби Віллем Лїнкольн Рід не лишив ся за границею без всяких средств удержаня, то має ся передати єму вексель на 200 фунтів штерлїнґів, платний в анґлїйскім банку; той вексель знаходить ся в тайнім сховку мого бюрка (на право від філяра). Але з тої суми може він зробити ужиток лиш в крайнїй потребі, як ось в случаю недуги, в небезпечности житя або в найбільшій нужди.

Підчас неприсутности Віллема Лїнкольна Ріда, по списаню інвентаря має помешкане зі всею знадобою лишити ся в незміненім станї, всї шуфляди і кождий фах мають бути знову позамикані, а коли потреба, то й запечатані. Посесор зі своєю родиною буде й дальше мешкати, так само і Цезар та обі служницї, котрі були вже у мене, коли я сюди спровадив ся. Посесор буде що року платити той сам чинш що й доси. Той чинш має ся уживати по части на потрібну направу, по части на виховане посесорової внучки, котре має ся відбувати в поважнім практичнім напрямі, але з огляду на теперішні часи з такими засобами науки, яких вимагає ся від образованої дївчини.

Для Цезара і служниць набув я дожизненні ренти, котрі їм будуть виплачувати ся що року послїдного сїчня.

Коли би Віллем Лїнкольн Рід не явив ся в означенім дни, то треба ще на него кілька днів зачекати, а коли і той час мине, а він не дасть і чутки о собі, то має ся уважати его за померлого а мою спадщину, як постановлено повисше, розділити поміж моїх свояків.

Мому виконавцеви завіщаня, бурмістрови Алексієви Садлерцови записую мою брилянтову шпильку нагрудну, моїй дорогій своячцї, полковниковій Евлялїї Шернрам, анґлїйский сервіс порцеляновий, а мому первому братови, директорови банку Йонатанови Брунель мою книжку чекову, з котрої можна видїти, як проста єсть анґлїйска система чекова.

Мої прочі численні свояки дістануть моє благословенє.

При здоровім умі і з власної волї підписую
Роберт Страндфільд
американьский горожанин.

толочити, то верства вже не утолочить ся добре і тогди кине ся плїснь. Длятого треба толоченя добре допильнувати. На кождих 10 квадратових метрів площі (3 метри і одна третина в здовж, а 3 метри в поперек) треба до толоченя одного чоловіка. Коли вже копиця дійшла до відповідної величини, то треба єї вкрити зверха на 16 центиметрів грубою верствою соломи а відтак толочити ще пів години. Вже до трох днїв сїно так загріє ся, що не можна в нїм руки удержати. Від тепер вже не можна рушати копицї анї лїзти на ню. До 6 або 8 недїль теплота в сїнї щезне і оно висхне. Не треба побоювати ся, що оно зіпсує ся. Лиш звозити треба за вохка, щоби цьвіти і листки не крушили ся.

— Пересаджуванє ярини в городї. Щоби ростини красно і сильно росли та розвивали ся, уживає городник всїляких способів, а між тими і пересаджуваня; він пересаджує молод. ростинки і по кілька разів. Звістно загально, що молоденькі деревця овочеві пересаджує ся і по кілька разів длятого, щоби їх корінє сильно і здорово розвинуло ся. В тій самій цїли пересаджує ся і ярину. Чим сильнїйше і здоровійше буде корінє, тим красша і лїпша буде ярина. Задля того виглядають всї пересаджувані ростини красше і суть опірнїйші як непересаджувані. Спосіб пересаджуваня єсть дуже простий і легкий, але всетаки треба єго знати, бо пересаджувати, то ще не значить робити так, як роблять дїти: вирвати ростинку з одного місця та уткнути в друге. Насамперед треба приготовити грядку до пересаджуваня, а єї приготовляє ся майже так само, як і грядку під засів. При пересаджуваню у вазонки треба на то зважати, щоби вода мала куди стїкати, бо від надмірної вохкости може корінє гнити. Щоби корінє могло дальше жити, треба щоби земля добре до него приставала, длятого землю треба перед тим добре вирівнати і приплескати дошкою. Коли грядка вже готова, виймає ся осторожно ростинки, призначені до пересаджуваня, щоби не пообривати на них тонесеньких корінцїв. До тої роботи треба собі зробити копач і ним підважувати ростини добре попід спід. Коли земля суха, то треба єї легко підоллляти, а тогди лекше виймати з неї ростини. Ростинку бере ся відтак легко пальцями з під споду, витягає ся єї, робить ся копачем ямку і всаджає ся в ню просто корінєм в долину, при чім треба уважати, щоби корінє добре розложило ся в земли і не позагинало ся. Наконець загортає ся землю і пальцями або копачем обтискає ся доокола ростини. Звичайно пересаджує ся ростини рядками, а тогди треба па то зважати, щоби ростини в рядках і рядок від рядка, як до якої ярини, були відповідно далеко від себе. Також і на то треба памятати, щоби до пересаджування вибирати що найкрасші ростинки; слабо розвинені і змарнїлі лишає ся або викидає ся. По пересадженю треба цїлу грядку підоллляти коновкою з ситцем, але не занадто. Підчас спеки треба молоденьким ростинкам тїнь зробити.

— Як чистити керницю. Нераз мимо того, що керницю вичистять, буває вода з неї недобра (наші селяни кажуть „неладна“ і думають, що то гріх казати о водї „недобра“); она або мутна, або заносить землею і якоюсь гнилею. Виходить з того, що керницю не вичищено як слїд. При чищеню керницї, коли она цимбрована, треба насамперед оглянути, чи цимбринє де не зігнило і зараз єго викинути а вставити нове. Здорове цимбринє треба добре обшкрептати і вичистити старою мїтлою (драпачкою). Найлїпше єсть вимуругати керницю грубими рінями або поливаною цеглою. Розуміє ся, що при тім треба уважати на то, щоби жерел не позатикати. Зараз по очищеню треба дно керницї посипати мілко потовченим паленим вапном на цаль грубо, а стїни керницї добре побілити розпущеним вапном. На другий денъ треба воду знов вичерпати, стїни добре обчистити драпачкою і сполокати, а дно ще раз вичистити. Тогди сипле ся на дно грубого вугля з дерева а на то верству дрібних ріняків, перед тим добре вимитих. Наконець кладе ся на ріняки два або три спорі кусні камінної соли. Вода до двох днїв очистить ся і буде „ладна“. Коли де в громадї нема доброї води, то керницї треба в той спосіб чистити два або й три рази до року.

Переписка господарска.

Ник. Кучмій: Як проф. Панкевич з Дублян робить своє вино з верпин (аґресту) — того не знаємо. Коли він вам не подав того способу, то може длятого, що уважає єго за свою тайну, „секрет“. Ми Вам подаємо понизше спосіб роблення такого вина а при тім звертаємо увагу на то, що цїлий „секрет“ в тім, щоби мати добрий рід верпин до робленя вина з них. Вино верпинове (аґрестове) робить ся в двоякий спосіб: на спосіб анґлїйский з твердих ще і недоспїлих верпин, і на звичайний спосіб зі спїлих і мягких верпин. Спїлі ягоди дають вино солодке, неспїлі вино більше терпке. На вино верпинове треба взяти 50 кільо ягід і подушити їх, додати 20 лїтрів води і трохи цукру і все зіллляти в яку посудину. По 24-ох годинах треба сок видушити. З 50 кільо верпин буде більше менше 30 лїтрів соку, води 20 лїтрів, отже всего разом 50 лїтрів; до того витисненого вже соку додає ся 30 лїтрів води і 30 кільо цукру і зливає ся до бочівки, щоби виробило ся. Найлїпші на вино суть малї роди верпин з тоненькою лупинкою. Відповідно до тої скількости можна зробити собі вино в меншій або більшій скількости. Головний склад мішанини такий: 50 кільо ягід (30 лїтрів соку), 50 лїтрів води і 30 кільо цукру, або: 25 кільо ягід (15 лїтрів соку) 25 лїтрів води і 15 кільо цукру.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Ню-Йорк 14 червня. Американьский крайсер „Sant-Louis“ зловив анґлїйский пароход „Twickenham“, котрий віз 3000 тон вугля для іспаньської фльоти. На пароходї був перебраний іспаньский офіцир.

Мадрид 14 червня. Торпедовець „Террор“, о котрім доношено, що єго Американцї затопили, стоїть в портї Сан Хуан на Порторіко.

Мадрид 14 червня. Мінїстер справ внутрішних подав до відомости палати послів, що іспаньска ґраната здемонтувала пушки на американьскім панцирнику „Месечусетс“ і убила та покалїчила богато Американцїв. Два американьскі крайсери мусїли задля значного ушкодженя уступити.

Мадрид 14 червня. Урядова депеша з Гаванни доносять, що іспаньске войско побило повстанцїв в кількох стичках і з них згинуло 20 людий а богато єсть поранених.

Що пан Роберт Страндфільд при повних своїх духових здібностях і з власної волї підписав повисше завіщанє, котрого зміст нам не знаний, посьвідчаємо сим під присягою на обовязок і совість.

Матій Вік. Свен Мальмберґ.

Відчитанє завіщаня відбуло ся серед такої тишини, що аж кождий з присутних дух в собі запер. Лиш в тих місцях, в котрих мене назначувано дїдичем цїлої спадщини і суму обезпеченя змісту скринї назначено на сто тисячів долярів, підняло ся було серед зібраних заворушенє, як филя на мори. По відчитаню звернули ся з гнївом і негодованєм очи всїх на мене. Отже я був безправним і ненавистним спадкоємником, котрий позбавив цїлий рід великого майна, я був тою зазулею, що дїстала ся в гнїздо шпаків.

Полковникова стала крутити тяжкими браслетами на руках і муркотїла гнївливо: Що, анґлїйский сервіс порцеляновий! На що менї такого черепя! Директор банку Брунель завернув в гору очима, коли єму дїстала ся книжка векслева, що не мала нїякої вартости. Прочі своякі дуже поспускали носи. Цезар плакав. Посесор посадив собі малу Анну на колїна і старав ся їй пояснити, що і їй дїстала ся неаби яка спадщина.

Лиш бурмістр Садлерц, що все був джентльменом, не показав того по собі, що він завів ся. Шепнув щось до Цезара і дав єму якісь ключі. Той вийшов і за кілька хвиль опісля вернув назад та приніс брилянтову шпильку, переказ до банку з тайного сховку і чекову книжку, служницї принесли анґлїйский сервіс (на мою думку досить поганий з синими пагодами та повикручуваними боками) і поставили єго на великий стіл, щоби єго панї полковникова собі забрала.

Бурмістр чим скорше заткнув собі брилянтову шпильку в свою білу хустку на шиї, щоби тим безпосереднім сповненем волї спадкодавця дати доказ, що він з своєї сторони годить ся з тою волею. Відтак доручив менї вексель, показуючи рукою передав сервіс полковниковій і усьміхаючись злегка подав директорови банку, Брунелеви, чекову книгу, а той єї пустив на землю, по чім Цезар єї підніс і поклав на стіл. Відтак роздїлено ренти. Наконець запечатано все ще досить повну шкатулку і поставлено єї на давне місце.

Тепер розпочали ся ґратуляциї. Менї яко правдивому спадкоємникови ґратульовано найбільше. Декотрі своякі ґратулювали з удаваною щиростию, другі іронїчно віддавали пересадні поклони, ще инші, а межи тими і директор банку винесли ся навіть не попращавшись. Полковникова спитала мене, чи не продав би я сервіс в Анґлїї, куди преці приїду незадовго яко машиніст — „вибачте, я хотїла сказати яко паляч, а єї донька, сороклїтна панна сказала з квасною міною, що она клонить ся низько перед бідним спадкоємником, що стане таким богачем — по десяти роках.

Одні лиш, що з радостию повитали мене яко спадкоємника, то були слуги і родина посесора. Малій Ганусі дїстав ся від мене перший поцїлунок. То мабуть єї подібність до моєї матери стала ся причиною, що мій вуйко і на ню памятав в завіщаню.

Своякі порозходили ся озлоблені домів, Цезар попрятав знову в сальонї, і я лишив ся сам один.

Я пішов до канцеляриї мого вуйка і сів собі там на єго кріслї з поручами. Я був преці єго спадкоємником, чому-ж би менї не заняти єго місце?

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ІНСЕРАТИ.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).